

**ХАУЪРД ЛЪВКРАФТ
ХЪРБЪРТ УЕСТ,
СЪЖИВИТЕЛЯТ НА
МЪРТВИТЕ**

Превод от английски: Адриан Лазаровски, 2013

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ ОТ МРАКА

За Хърбърт Уест, който ми беше добър приятел в университета и в по-нататъшния ми живот, си спомням единствено с ужас и трепет. Страхът ме обхваща не само при мисълта за злоещото му неотдавнашно изчезване, но и при спомена за необичайните изследвания, на които се бе посветил. Тази история започва преди седемнайсет години — в университета „Мискатоник“ в Аркхам, в чийто медицински факултет двамата с Хърбърт бяхме първокурсници. Всеки път, когато се събирахме, дяволските му експерименти едновременно ме привличаха и отблъскваха, ала в крайна сметка обаянието надделя над отвращението и аз се превърнах в негов най-близък приятел и помощник.

Първият кошмарен инцидент, който се случи след запознанството ни, ме хвърли в такъв шок, че дори сега при спомена за него неволно потръпвам. Както вече обясних, двамата с Хърбърт следвахме в медицинския факултет, където той съвсем скоро придоби скандална известност с дръзките си теории за природата на смъртта и изкуствените способности за преодоляването ѝ. Неговите възгледи, осмени от преподавателите и студентите, се основаваха на изцяло механистични разбирания за същността на живота. С помощта на управляема химическа реакция Хърбърт Уест се надяваше отново да задейства механизма на човешкото тяло след прекъсването и замирането на естествените процеси. По време на експериментите си с различни съживяващи разтвори той изгуби несметно количество зайци, морски свинчета, котки, кучета и маймуни, настройвайки целия факултет срещу себе си. На няколко пъти му се удаваше да открие признаци на живот в опитни образци в състояние на предполагаема смърт, ала Хърбърт скоро разбра, че усъвършенстването на процеса ще отнеме цял живот изследователска дейност. Другият извод, до който достигна, беше, че един и същ разтвор действа по различен начин на различните животински видове — това провокира решението му да

насочи изследванията си към човешки трупове. Именно тогава възникна и конфликтът на Уест с ръководството на факултета и правото да провежда по-нататъшни експерименти му бе отнето от самия декан, доктор Алън Халси, чиито неуморни грижи за страдалците и до днес пораждаат умиление у по-възрастните жители на Аркхам.

Лично аз винаги съм се отнасял с толерантност и търпение към изследванията на Хърбърт Уест и често обсъждах с него хипотезите и теориите му с всичките им безкрайни следствия и изводи. Придържайки се към възгледите на Хекел, според които животът се свежда единствено до физични и химични процеси, а така наречената „душа“ не е нищо повече от мит, приятелят ми смяташе, че успехът на изкуственото съживяване зависи единствено от състоянието на тъканите в организма на умрелия; и ако процесите на разложение не са започнали, с помощта на интелигентно подбрани средства съхраненото тяло може да бъде върнато в първоначалното си състояние, известно като „живот“. Същевременно Уест си даваше сметка, че дори най-незначителното увреждане на чувствителните мозъчни клетки, което по принцип настъпва в първите минути след смъртта, е в състояние да повлече подир себе си нарушения във физическата или умствената дейност на подложения на съживяване обект. Отначало Хърбърт се опитваше с помощта на особени реактиви да породи в умиращото тяло искрица жизнена енергия, но поредицата неуспешни експерименти с животни го накара да се убеди в несъвместимостта на естествените и изкуствените жизнени прояви. Точно това обстоятелство предизвика скептицизма на факултетното ръководство; въз основа на повърхностните си впечатления учените мъже решиха, че опитните образци само са „изглеждали“ мъртви, ала не престанаха да държат под наблюдение дейността на моя приятел.

Скоро след като забраниха на Уест да използва лабораторията, той ми съобщи за решението си да се сдобива с пресни трупове по различни начини и да продължи тайно страховитите си изследвания. Побиха ме тръпки, докато слушах тези му думи — студентите от Медицинския факултет никога не се снабдяваха с материал за експерименти сами. Понеже нямаше как да се обърнем за съдействие

към моргата, прибягнахме до услугите на двама местни чернокожи, които не задаваха излишни въпроси. По това време Уест беше среден на ръст, строен очилат младеж с изящни черти на лицето, светли коси и тих глас; странно бе човек да го слуша как говори за преимуществата на бедняшките пред черковните гробища (и по-специално тези на църквата на Исуса Христа), понеже всички покойници там се балсамираха, а това се отразяваше пагубно на експериментите ни.

По това време бях негов активен и предан помощник и не само му оказвах съдействие при добива на материал за отблъскващите му опити, но и изнамерих подходящо място за провеждането им. Именно аз си спомних за изоставения фермерски дом на Чапмън, разположен от другата страна на Медоу Хил. На първия етаж си устройохме операционна и лаборатория, като захрихме прозорците с тежки драперии, които да придадат дискретност на среднощните ни занимания. Въпреки че къщата се издигаше далеч от пътя и наблизо нямаше други постройки, предохранителните мерки ни най-малко не бяха излишни; слухове за странни светлини, забелязани от случайни минувачи, можеха да сложат край на изследванията ни. Дватама се уговорихме да наричаме операционната си химична лаборатория, в случай че се стигнеше до по-сериозни разследвания. Малко по малко дватама с Хърбърт оборудвахме мрачното си убежище с материали, закупени в Бостън или тихомълком откънати от университета, като положихме всички усилия да им придадем такъв вид, че непосветените да не могат да се досетят за предназначението им. Запасихме се и с порядъчно количество мотики и лопати, които щяха да ни трябват за закопаването на трупове в мазето. В Медицинския факултет за подобни цели използвахме пещ, подобна на малък крематориум, ала поради финансови съображения не можехме да си позволим закупуването на такова полезно устройство. Проблемът с избавянето от трупове винаги е присъствал — дори малките телца на морските свинчета, с които Хърбърт Уест провеждаше опити в стаята си, ни причиняваха немалко главоболия. Със стръв на вампири следяхме всяко известие за смъртен случай, понеже не всеки покойник беше подходящ за експериментите ни. Търсехме сравнително скорошни, незасегнати от болести мъртъвци, за чието съхранение не бяха използвани изкуствени средства. Най-добри за целите ни бяха жертвите на нещастните случаи. Понякога в продължение на много

седмици не можехме да открием нищо подходящо, въпреки че редовно правехме справки в моргата и болницата от името на Медицинския факултет. С тази практика обаче не биваше да се прекалява, защото можехме да предизвикаме нежелани подозрения. Щом узнахме, че правото на първия избор принадлежи на университета, двамата с Хърбърт решихме да останем в Аркхам през лятото, когато там се провеждат летни курсове. Най-накрая щастието ни се усмихна: един прекрасен ден съдбата ни поднесе на тепсия идеален случай — здрав и млад работник, удавил се в езерото предишната сутрин, погребан за сметка на града в бедняшкото гробище без излишни формалности и забавяния. Още същия следобед двамата с моя приятел намерихме пресния гроб и единодушно решихме да се върнем при него веднага след полунощ.

Едва ли е необходимо да уточнявам, че рискът, който поехме със среднощната си експедиция, бе огромен. Веднага след като пристигнахме на набелязаното място, без никакво размотаване се захванахме за работа. По това време никой от нас още не се боеше от гробищата — този страх се всели доста по-късно в душите ни. Носехме лопати и затъмнени маслени лампи, понеже в онези години електрическите фенери не бяха толкова надеждни както днес. Разкопаването на гроба се оказа изнурителна и мръсна работа — навярно, ако бяхме хора на изкуството, щяхме да открием нещо поетично и мрачно-очарователно в потайното си дело, ала ние бяхме студенти по медицина с трезви и практични умове и съзирахме единствено суровата проза на деянието си. След цяла вечност лопатите ни се удариха в дърво и от гърдите ни се отрониха въздишки на облекчение. Продължихме да копаем с удвоено усърдие и съвсем скоро пред погледа ни се разкри скромният боров капак на общинския ковчег. Хърбърт скочи в изкопа, отвори капака, извади пресния труп и се опита да го вдигне. В същото време аз се наведох над ямата и с общи усилия издърпахме бездиханното тяло на младия работник от разровения гроб. Сетне започнахме трескаво да запълваме зейналия изкоп, като се стараехме да му придадем предишния вид. Нервите ни бяха обтегнати до краен предел — за това допринасяха и вкочаненото тяло, и восъчножълтото лице на първия ни трофей, — ала все пак успяхме да заличим всички следи от идването ни. Когато и последната буца пръст бе върната върху опустошения гроб, а повърхността му

беше прецизно изравнена, напъхахме мъртвеца в голям брезентов чувал и се запътихме към старата Чапмънова къща зад Медоу Хил.

Когато я положихме върху ярко осветената от мощна ацетиленова лампа маса за дисекции, нашата придобивка вече не изглеждаше толкова зловещо и призрачно. Сега можехме да разгледаме покойника значително по-добре. Пред нас лежеше набит и як младеж с неособено интелигентен вид и обикновени, простонародни черти — с кестенява коса, сиви очи и дебели кости; същинско животно, лишено от психологическа изтънченост, жизнените процеси на което навярно са се отличавали със завидна простота и здраве. Ако не беше инцидентът в езерото, вероятно този човек без проблеми щеше да доживее до преклонна възраст.

Както си лежеше със затворени очи, удавеният юноша изглеждаше по-скоро заспал, отколкото мъртъв; внимателният преглед обаче, проведен от Хърбърт Уест, не оставяше място за съмнения относно състоянието му. Най-сетне имахме възможността да направим онова, за което приятелят ми копнееше от толкова време — най-накрая разполагахме с труп, готов да приеме разтвора, специално приготвен за човек в съответствие с най-прецизните изчисления и теории. И двамата страшно се вълнувахме. В същото време не позволявахме на вълнението да замъгли трезвия ни разум и не разчитахме на стопроцентов успех — по-скоро се опасявахме от непредсказуемите последици на частичното съживяване. Особено ни безпокоеше състоянието на мозъка и психиката на удавника; за времето, изминало от момента на настъпването на смъртта, бе напълно възможно нежните и деликатни мозъчни клетки да са претърпели сериозни увреждания. Аз пък от своя страна още не се бях отърсил от традиционните представи за така наречената душа и изпитвах известна боязън при мисълта за тайните, които можеше да разкрие завърналият се от царството на мъртвите младеж. Какво ли е зърнал в недостижимите за простосмъртните сфери, от които никой досега не бе успял да се завърне? Тези мисли обаче не бяха успели да обсебят напълно съзнанието ми, защото и аз споделях материализма на приятеля си, който се държеше значително по-уверено от мен. Докато аз се отдавах на метафизични и отвлечени размишления, Хърбърт Уест хладнокръвно заби една спринцовка в ръката на трупа и вля във вените

му достатъчно количество от приготвения предварително разтвор, подир което бинтова внимателно китката му.

Времето се точеше бавно и мъчително, ала Хърбърт не изгуби самообладание дори за миг. На определени интервали от време той допираше стетоскоп до гърдите на покойника и философски отбелязваше отсъствието на каквито и да било признаци на живот. След четирийсет и пет минути той с огорчение констатира, че разтворът не действа. Ала преди да се разделим с нашия зловец трофей, приятелят ми реши да използва предоставилата ни се възможност и да изпробва върху трупа един нов препарат. Още през деня бяхме изкопали яма в мазето и възнамерявахме да я запълним преди разсъмване — макар че всички врати и прозорци на къщата бяха здраво залостени, искахме да елиминираме вероятността някой да узнае за светотатствените ни занимания, а и бездруго следващата нощ трупът вече нямаше да е достатъчно свеж. Ето защо, като занесохме единствената ацетиленова лампа в съседната стая, ние оставихме безмълвния си гост в тъмнината и се заехме с приготвлението на новия разтвор, претегляйки и отмервайки нужните съставки с почти фанатична прецизност.

Ужасното събитие, което се случи, ни връхлетя внезапно и неочаквано. Тъкмо преливах нещо от една епруветка в друга, а Уест се занимаваше със спиртната лампа, която използвахме вместо газова горелка, когато от съседното тъмно помещение се разнесоха най-ужасяващите и кошмарни звуци, които бяхме чували през живота си. Не съм способен да опиша тези адски писъци, от които кръвта се смразяваше във вените; сякаш самата преизподня се бе разтворила и от недрата ѝ се изтръгваше воят на прокълнатите. В чудовищната какофония се сливаха свръхестествен ужас и вселенско отчаяние. Никой не би могъл да назове тези вопли човешки, защото в тях просто нямаше нищо човешко. Забравили за амбициозните си научни изследвания, ние се хвърлихме към най-близкия прозорец, събаряйки епруветки, реторти и лампи, и побягнахме като ранени зверове в нощта. Мисля, че и двамата крещяхме като обезумели по време на неистовия си бяг, ала щом наближихме покрайнините на града, възвърнахме самообладанието си и започнахме да вървим бавно и спокойно, сякаш бяхме невинни младежи, излезли да глътнат малко чист въздух след запивка с приятели.

Ала вместо да се разотидем по домовете си, ние отидохме в стаята на Хърбърт, където цяла нощ си шептахме всевъзможни хипотези за случилото се на мъждукащата светлина на малка газова лампа. Едва на зазоряване, успокоени донякъде от рационалните теории и начертали нови планове за изследвания, двамата легнахме да поспим, пропускайки учебните занятия за този ден. Вечерта обаче две известия във вестника, лишени от връзка едно с друго, отново ни лишиха от сън. От едното научихме, че поради неизвестни причини Чапмъновият дом бил изгорял до основи (най-вероятно заради преобърнатата от нас лампа), а от другото — че на бедняшкото гробище бил извършен опит за оскверняване на току-що изкопан гроб; сякаш някой безуспешно, но упорито се опитвал да разрови земята с нокти. Последното доста ни озадачи, понеже двамата с Уест се бяхме погрижили достатъчно внимателно да изравним повърхността на гроба след изваждането на покойника.

Седемнайсет години след това Хърбърт често се озърташе през рамо и ми споделяше, че долавя тихи стъпки зад гърба си. А ето че неотдавна моят добър приятел и колега от университета изчезна безследно.

ВТОРА ЧАСТ

ДЕМОНЪТ НА ЕПИДЕМИЯТА

Никога няма да забравя онова ужасно лято отпреди шестнайсет години, когато, подобно на всепогубващ африт^[1], напуснал чертозите на Иблис^[2], в Аркхам вилнееше тифът. Въпреки че тези събития се случиха толкова отдавна, споменът за проклятието, надвиснало над града, е още жив, защото неизразим ужас бе разперил ципестите си криле над стълпотворението от ковчези в гробището на черквата на Исуса Христа... В моето съзнание обаче това лято се свързва и с още един, далеч по-страшен кошмар, за чиито корени сега, след като Хърбърт Уест изчезна вдън земя, зная само аз.

Двамата се бяхме записали на летните курсове във факултета, където Хърбърт Уест бе придобил печална известност заради експериментите си по съживяване на трупове. След като моят приятел принесе в жертва пред олтара на науката множество дребни животни, скептично настроеният към заниманията ни декан доктор Алън Халси му забрани всякакви по-нататъшни опити в тази област. Хърбърт обаче продължи тайно изследванията си в тази насока в скромната си стаичка в пансиона, а веднъж изкопа някакъв мъртвец от бедняшкото гробище и го занесе в една изоставена постройка зад Медоу Хил.

В този злополучен ден се намирах до Уест и видях с очите си как впръсква във вените на покойника от специално приготвения еликсир, който трябваше да възстанови физичните и химичните процеси в тялото му. Експериментът обаче имаше ужасни последици. И двамата изпитахме пристъп на панически ужас, който, както решихме впоследствие, навярно се дължеше на прекомерното нервно напрежение, на което бяхме подложени. Впоследствие Хърбърт така и не можа да се избави от натрапчивото усещане, че някой непрекъснато го следи и пристъпва крадешком подире му. Явно мъртвецът, върху когото експериментирахме, не бе достатъчно свеж; нормалната психическа дейност може да бъде възстановена само у съвсем

скорошен труп. Отгоре на всичко, заради изгорялата Чапмънова къща не можехме и да заровим доказателството за неуспешния си опит.

След този случай Уест прекрати за известно време опитите си, но малко по малко научният му плам отново взе връх и той започна да досажда на ръководството на факултета с непрестанни молби да му бъде разрешен достъп до залата за дисекции и да му се отпускат образци за изследванията, които, както сам твърдеше, бяха от изключителна важност за университета и медицината. Доктор Халси обаче беше непреклонен, а и никой от останалите преподаватели не взе страната на Хърбърт. В дръзките теории на Уест те виждаха единствено налудничавите идеи на един незрял и неопитен ентусиаст. И човек едва ли можеше да ги съди за това, понеже момчешката фигура, светлите коси и скритите зад очилата сини очи по никакъв начин не издаваха, че собственикът им притежава изключителен, почти свръхестествен — дори бих казал демоничен — интелект. Затворя ли очи, образът му веднага изниква в съзнанието ми — такъв, какъвто беше през онези дни. Годишите не заличиха младежкото му излъчване — чертите на лицето му станаха само по-сурови, — сякаш бе недосегаем за неумолимия ход на времето. Ала в крайна сметка след онзи инцидент в Сефтънската клиника за душевноболни Хърбърт Уест изчезна и оттогава нямам ни вест, ни кост от него.

В края на последния семестър между Хърбърт и доктор Халси се разпали ожесточен спор, в който многоуважаваният ни декан прояви доста по-голямо самообладание от приятеля ми, на когото му бе дошло до гуша от всевъзможните пречки, спъващи амбициозното му дело. Той бе твърдо решен да продължи изследователската си работа дори и при най-тежките условия, ала не разбираше защо не му даваха възможност да се възползва от великолепното университетско оборудване, при положение че редица други студенти с доста по-ниски интелектуални възможности от неговите имаха това право. Ограничеността на старшите колеги, които не искаха да признаят уникалните му постижения и упорито отричаха самата възможност за съживяване на обект, при когото смъртта доказано е настъпила, беше непонятна и противна на будния, необрасъл с условности, предразсъдъци и клишета логичен ум на младия Уест. Единствено

зрелостта му помогна да разбере хроничната умствена недостатъчност на професорите и докторите, които, макар и да бяха уравновесени, благовъзпитани и добросърдечни потомци на почтени пуритани, често проявяваха тесногърдие и нетолерантност, робуваха сляпо на традициите и не виждаха по-далеч от носа си. Въпреки блестящите си научни постижения, Хърбърт Уест беше още млад и не се отнесе с нужното уважение към добрия доктор Халси и учените му колеги; той се чувстваше вътрешно неоценен и засегнат, ето защо стремежът му да докаже правотата на теориите си пред тези тесногърди знаменитости се разгоря с още по-голям плам. Поради това смятам, че нямаше нищо изненадващо в обстоятелството, че подобно на повечето млади хора Уест с упование лелееше мечти за отмъщение, триумф и великодушна прошка на финала.

Тогава от мрачните пещери на Тартара^[3] изпълзя смъртоносният тиф. Ние с Уест вече бяхме взели основните си изпити, но останахме за допълнителните занятия в рамките на летните курсове, така че когато епидемията връхлетя върху града с цялата си демонична сила, се намирахме в Аркхам. Въпреки че бяхме получили магистърски степени без право на частна лекарска практика, ние веднага се включихме в борбата с разпространяващата се със стремителни темпове зараза. Броят на жертвите растеше с всеки изминал ден и имаше опасност ситуацията да излезе извън контрол — смъртните случаи бяха толкова много, че местните гробари едва смогваха да се справят със задълженията си. Погребенията се правеха бързешката едно подир друго, трупове не се балсамираха и дори криптата в гробището на черквата на Исуса Христа бе запълнена с ковчези, в които лежах небалсамирани покойници. Това обстоятелство не остана скрито за Хърбърт, който често размишляваше над тази ирония на съдбата — навсякъде около нас да има толкова много идеални за експериментите ни мъртвци, а ние да не използваме нито един от тях по предназначение! Бяхме толкова претоварени с работа, че буквално падахме на земята от умора и навярно умственото и нервното напрежение бяха придали на мислите на приятеля ми болезнена окраска.

Научните опоненти на Уест бяха не по-малко изтощени от нас. Всъщност целият Медицински факултет на университета „Мискатоник“ бе закрит, понеже всички до един се сражаваха със

смъртоносния тиф. Сред ръководните кадри на факултета особено се открояваше доктор Алън Халси — огромната му ерудиция и нестихваща енергия спасиха живота на мнозина болни, от които другите лекари бяха вдигнали ръце било поради опасения да не се заразят, било защото смятаха положението им за безнадеждно. За по-малко от месец безстрашният ни декан се превърна в образец на самопожертвователност и себеотрицание. В същото време сякаш изобщо не забелязваше славата си и продължаваше да се бори с тифа въпреки физическата преумора и нервното напрежение. Уест също питаеше най-искрено възхищение към силата на духа на противника си и именно поради тази причина реши да му докаже истинността на дръзките си теории. Като се възползва от безпорядъка, царящ във факултета и градската болница, той съумя да се сдобие с пресен труп, който пренесе тайно през нощта в университетската зала за дисекции. Там в мое присъствие вкара във вените му нова модификация на разтвора. Мъртвецът отвори широко очи, впери изпълнен с неизразим ужас поглед в тавана и отново потъна в небитието, откъдето вече никой и нищо не бяха в състояние да го върнат. Когато попитах Хърбърт как си обяснява тази реакция, той ми каза, че екземплярът е недостатъчно свеж и добави, че вероятно горещият летен въздух ускорява значително деструктивните процеси в мъртвите организми. Този път едва не ни завариха на местопрестъплението, ала в крайна сметка успяхме да изгорим опитния си образец; въпреки това Уест изказа съмнение по отношение на повторното използване на университетската лаборатория за специалните си изследвания.

Пикът на епидемията бе отбелязан през август. Дватама с Хърбърт бяхме полумъртви от изтощение, а доктор Алън Халси умря на четиринайсето число. Погребяха го набързо на следващия ден — всички студенти от Медицинския факултет присъстваха на печалната церемония, закупили с общи средства пищен траурен венец, който обаче бледнееше пред венците на заможните граждани и градската управа. Покойният декан бе извършил толкова добрини през живота си, че напълно закономерно на погребението му се бе стекло истинско стълпотворение от признателни и благодарни хора. След тъжното събитие отидохме да пийнем по едно в бара на Търговската палата,

където Хърбърт, макар и потресен от кончината на доктор Халси, отново шокира колегите с нестандартните си теории. После повечето студенти се разотидоха по домовете си, но Уест ме убеди да остана, „за да отбележим по подобаващ начин това печално събитие“. Около два след полунощ хазяйката на приятеля ми (който вече бе напуснал пансиона) ни видя как се прибираме, поддържайки трети човек помежду ни и каза на мъжа си, че явно добре сме си подпийнали.

Според някои тази иначе възкисела и проклета жена се оказала съвсем права, защото в три през нощта цялата къща била разбудена от пронизителни викове, идващи от стаята на Уест и когато изплашените хазяи разбили вратата, ни заварили да лежим в несвяст върху изцапания с кръв килим — изподрани, насинени и с раздрани дрехи, а навсякъде около нас се валяли изпочупените останки от стъклените и инструментите на моя приятел. Единствено разтвореният прозорец загатвал къде е изчезнал мъртвопияният ни събеседник, отплатил се по толкова груб начин за гостоприемството ни. Мнозина се удивляваха как изобщо е оцелял при скока си от втория етаж, защото на паважа пред къщата не бе намерено никакво тяло. Из цялата стая били разпилени странни дрехи и предмети, ала щом Хърбърт дойде в съзнание, заяви, че те нямат никакво отношение към непознатия, а са съдържали събран за бактериален анализ материал от заразноболни, настоявайки възможно най-скоро да бъдат изгорени в голямата камина. Пред полицията заявихме, че не познаваме нашия гост — Хърбърт разказа, че това бил просто някакъв приятел (както ни се сторило в началото) непознат, когото сме срещнали в един от баровете в центъра на града. Като взеха предвид обстоятелството, че и двамата с Уест сме били сериозно почерпени, органите на реда не ни разпитваха повече за тайнствения побойник и само ни посъветваха друг път да внимаваме какви хора каним в домовете си.

През същата нощ в Аркхам се случи второ ужасно събитие, засенчило според мен дори ужаса на епидемията. Гробището на черквата на Исуса Христа се превърна в арена на зверско убийство — тамошният пазач бил разкъсан от нечии нокти с такава жестокост, че всички се съмняваха дали извършителят на чудовищното престъпление изобщо е бил човек. За последен път клетникът бил

видян жив малко след полунощ, а настъпващият ден разкрил отворотелното деяние в цялата му грозота. Полицията веднага разпитала собственика на един цирк в съседния Болтън, ала мъжът се закле, че по това време всички опасни зверове били в клетките си. Открилите обезобразения труп на пазача забелязали кървава диря, водеща към криптата — на каменните плочи пред входа се чернеела локвичка съсирена кръв, — а от нея към гората се проточвала потрудно различима следа, която скоро изчезвала напълно.

Следващата вечер по покривите на Аркхам танцуваха демони, а неистовите пориви на вятъра носеха безумие и ужас. Многострадалният град бе попаднал в плен на участ, която според мнозина беше по-страшна дори от епидемията. Някакво неназовимо същество бе проникнало в осем къщи, сеейки алена смърт подире си; иначе казано, седемнайсет ужасно обезобразени и безформени тела, разкъсани буквално на парчета. Неколцината жители на Аркхам, които го зърнали смътно в мрака, твърдяха, че чудовището имало бяла кожа и приличало на уродлива маймуна или човекоподобен демон. Когато го завладявал гладът, то не знаело пощада — четиринайсет души били убити на място, а другите трима издъхнали в болницата.

На третата нощ след тази кървава баня разярените отряди на преследвачите, предвождани от полицията, успяха да заловят неведомия звяр на Крейн Стрийт, близо до студентското градче. Доброволците организирали добре търсенето си, държейки връзка помежду си посредством избрани телефонни постове на ключови места в града и щом от Крейн Стрийт дошло съобщение, че нещо голямо драска по плътно затворения прозорец, кварталът мигновено бил отцепен и всички групи се насочили натам. Благодарение на предохранителните мерки и всеобщата бдителност през тази нощ загинали само двама души и цялата операция по залавянето на чудовището протекла сравнително успешно. Белокожата твар била повалена на земята от изстрел, макар и не фатален, и откарана в местната болница при всеобщо ликуване и отвращение.

В крайна сметка чудовището се оказало човек. В това не можело да има никакви съмнения, въпреки мътния му взор, маймуноподобния облик и дяволската свирепост. Санитарите превързали раните на

създанието и то било изпратено под конвой в Сефтънската психиатрична клиника, където в продължение на шестнайсет години блъскало главата си в тапицираните стени на килията си, докато най-накрая избягало при обстоятелства, за които малцина се осмеляват да говорят. Трябва да се добави и че доброволците, заловили този кръвожаден човек-звяр, били потресени от едно отвратително обстоятелство — когато лицето на людоеда било почистено от мръсотията, то разкрило своята поразителна — дори може да се каже неприлична — прилика с ерудирания, благовъзпитан и самоотвержен доктор Алън Халси, издъхнал като мъченик в борбата с тифа и погребан само преди три дни; деканът на Медицинския факултет на университета „Мискатоник“ Алън Халси, който бе дълбоко уважаван от всички жители на Аркхам и чиито добрини едва ли могат да бъдат преброени.

Омерзението и ужасът, обхванали мен и Хърбърт Уест, бяха неизразими. Дори и сега потръпвам при спомена за случилото се тогава, а страхът, сковаващ сърцето ми, засенчва напълно потреса, който ме прониза онази сутрин, когато Хърбърт Уест изсъска през бинтовете, опасали лицето му:

— По дяволите, трупът не беше достатъчно пресен!

[1] Зъл демон в арабската митология — Б.пр. ↑

[2] Повелителят на демоните в арабската митология, подобен на християнския Сатана — Б.пр. ↑

[3] Най-дълбоките бездни на Преизподнята в старогръцката митология — Б.пр. ↑

ТРЕТА ЧАСТ

ШЕСТ ИЗСТРЕЛА НА ЛУННА СВЕТЛИНА

Не е много обичайно да стреляш шест пъти подред с револвера си, когато и един изстрел навярно би бил достатъчен, ала в живота на Хърбърт Уест имаше много странни неща. Не толкова често например на един млад лекар, току-що завършил университета, се налага да крие истинските причини, от които се ръководи при избора си на дом и месторабота, макар че в случая с моя приятел нещата стояха точно така. Когато двамата с него получихме дипломите си от университета „Мискатоник“ и се захванахме с лекарска практика, не казахме на никого, че дълго време търсехме къща, която хем да е достатъчно уединена и отдалечена от пътища и съседи, хем да се намира близо до бедняшкото гробище на Аркхам.

Подобна дискретност винаги има своите основания; така беше и в нашия случай. Спецификата на проучванията и експериментите ни диктуваше всичко останало и ние се съобразявахме с това обстоятелство, без да се оплакваме. Бяхме лекари само погледнато отвън; всъщност преследвахме велика и страховита цел, обусловена от факта, че Хърбърт Уест бе посветил цялото си същество на изследванията на тъмните и забранени сфери на неведомото. Той искаше да разбули тайната на живота и да се научи да съживява вкочанените трупове, заровени на два метра под земята. Подобна изследователска страст изисква не съвсем обикновен материал — казано съвсем прямо и недвусмислено, за тази цел са необходими пресни човешки трупове, — а за да се попълват редовно запасите от подобни „съставки“, трябва човек да се засели в близост до местата, откъдето да се снабдява с тях, без да привлича излишно внимание.

Вече споменах, че двамата с Хърбърт Уест се запознахме в университета, където никой, освен мен не одобряваше злоещите му експерименти. С течение на времето се превърнах в негов верен помощник и предан приятел, ето защо след като се дипломирахме, решихме да продължим да работим заедно. Не беше лесно да се

намери работа за двама лекари едновременно, ала накрая — не без помощта на Медицинския факултет — ни се удаде да получим място в близкия Болтън, известен най-вече с множеството си фабрики. Болтънската тъкачна фабрика е най-голямата в долината Мискатоник, а разноезичните ѝ, принадлежащи към най-различни националности, работници не са сред предпочитаните от местните лекари пациенти.

Къщата, в която се заселихме, представляваше невзрачна и занемарена постройка в края на Понд Стрийт. Петте сгради в съседство пустееха, а бедняшкото гробище започваше веднага след поляната, чийто северен край граничеше с гъста гора. Разстоянието до гробището не беше толкова малко, колкото ни се искаше, но това не ни притесняваше особено, понеже по-важното изискване бе между къщата ни и мястото, откъдето се снабдяваме с трупове, да няма никакви други постройки, за да можем безпрепятствено да пренасяме трофеите си.

Колкото и да е странно, още от самото начало бяхме засипани с толкова много работа, че нямахме никакво време за потайните си изследвания. Това обстоятелство навярно би зарадвало едни млади лекари, но не и онези медици, чиито истински интереси лежат другаде. Работниците във фабриката се отличаваха с доста буен нрав и безчислените сблъсъци помежду им, в които често взимаха участие и ножовете им, ни създаваха доста главоболия и ни пречеха да се отдадем на забранените си експерименти в лабораторията ни. Въпросната лаборатория се намирал в сутерена; бяхме я оборудвали с дълга маса и мощни електрически лампи, под чиято ослепително ярка светлина нерядко впръскахме приготвени от Хърбърт разтвор във вените на бездиханните ни жертви, домъкнати от бедняшкото гробище. За тези цели избирахме часовете преди зазоряване и с охота се лишавахме от драгоценния сън в името на научните си опити. Уест упорито търсеше точния състав, способен да възстанови замрелите двигателни функции на покойниците, прекъснати от така наречената смърт, ала на пътя му непрекъснато изникваха всевъзможни и най-неочаквани препятствия. Всеки път се налагаше да приготвяме нов разтвор — онова, което вършеше работа при морските свинчета, се оказваше неподходящо за хора, а на всичко отгоре различните екземпляри реагираха по различен начин на един и същ химикал.

Отчаяно се нуждаехме от пресни трупове, понеже дори най-незначителните процеси на разпад в мозъчните клетки бяха в състояние да доведат до нежелани последствия. Случаите на частично или несъвършено съживяване, за които си спомняхме с трепет, ни плашеха много повече от пълните провали. След кошмарния инцидент в изоставената къща на Медоу Хил в Аркхам над нас надвисна смъртна опасност; дори русокосият, синеок и невъзмутим Уест, чийто хладен и рационален ум сякаш бе имунизиран срещу параноята и фобиите, не можеше да се отърси от натрапчивото усещане, че някой го следва крадешком по петите. Аз съм твърдо убеден, че този страх от преследване водеше началото си не само от разклатените му нерви, но и от онова тревожно обстоятелство, че поне един от опитните ни образци беше жив — кръвожадният човекоядец, затворен в тапицираната килия на психиатричната клиника в Сефтън. Освен това не знаехме нищо за съдбата на първата ни жертва — младият мъж с кестенява коса и простонародни черти, който се бе удавил в езерото.

Що се отнася до материала за експериментите ни, в Болтън имахме много по-голям късмет, отколкото в Аркхам. Преди да е изминала и седмица от нанасянето ни, успяхме да се сдобием с жертва на нещастен случай, която изровихме в нощта след погребението ѝ. След инжектирането на разтвора тя отвори очи и изражението на лицето ѝ загатваше за наличие на висша нервна дейност, ала след няколко секунди ефектът от препаратите изчезна. Покойникът бе изгубил едната си ръка и двамата с Хърбърт бяхме единодушни, че резултатите щяха да са далеч по-добри, ако мъртвецът беше цял и невредим. После в периода до следващия януари се сдобихме с още три трупа. С първия претърпяхме пълен неуспех, при втория се наблюдаваше ясно изразена мускулна дейност, а третият здравата ни стресна, понеже се надигна рязко до седнало положение и издаде гърлен звук. Сетне късметът ни изневери — просто нямаше достатъчно погребения, а тези хора, които все пак биваха заравяни в бедняшкото гробище, умираха или от тежки болести, или от сериозни физически травми и осакатявания. Двамата с Хърбърт следяхме неотлъчно всички смъртни случаи и всеки път се осведомявахме за точната причина, довела до прекратяването на живота.

Една мартенска нощ в ръцете ни попадна покойник, който не бе погребан в бедняшкото гробище. В Болтън, където цареше пуританският дух, боксът се намираше под възбрана и както обикновено става в подобни случаи, сред работниците във фабриките започнаха да се провеждат тайни, лошо организирани боеве, в които от време на време участваха второразредни професионалисти. В края на зимата се състоя един подобен мач, завършил с пагубен резултат; посред нощ на вратата ни похлопаха двама изплашени до смърт поляци и започнаха да ни умоляват да прегледаме тайно пострадалия, който се намирал в крайно тежко положение. Двамата с Хърбърт ги последвахме до един изоставен хамбар, където оредялата тълпа притихнали чужденци наблюдаваше грамадно черно тяло, проснато неподвижно на пода.

Боксовата среща се провела между Кид О'Брайън — едър и тромав младок с доста странен за ирландец гърбав нос, чиито колене трепереха от страх, и Бък Робинсън, по-известен с прозвището си „Харлемската чернилка“. Негърът бе претърпял сериозен нокаут и, както показва прегледът, вече нямаше шансове да излезе от него. Тялото му беше огромно и наподобяваше туловище на горила с ненормално дългите ръце, които се изкушавам да нарека „предни крайници“, а лицето му извикваше асоциации за най-мрачните тайни на Конго и глух тътен на там-тами под призрачната луна. Навярно приживе този чернокож бе изглеждал още по-уродливо и застрашително, ако изобщо беше възможно подобно нещо. Всички присъстващи се бяха вцепенили от страх, понеже не знаеха какво наказание ги грози по закон, ако истината за случилото се тази нощ излезе наяве. Ето защо любителите на нелегалния бокс изпитаха неизразимо облекчение, когато Хърбърт Уест им предложи да ги избави от трупа, при което аз машинално потреперих.

Над оголения от снега пейзаж ярко светеше луната, но като облякохме мъртвеца и го хванахме подръка от двете страни, започнахме да го влачим по безлюдните улици досущ като в онази кошмарна нощ в Аркхам. Приблжихме се към къщата откъм задната ѝ страна, което означаваше да прекосим поляната, но за щастие, никой не ни забеляза. Щом пристигнахме, спуснахме мъртвеца по стълбите на сутерена и го подготвихме за обичайните си изследвания. Въпреки че бяхме разчели времето си така, че да не се натъкнем на някой

полицейски патрул, едва сега си позволихме да въздъхнем облекчено и да забравим опасенията си.

Ала въпреки всички положени усилия не успяхме да постигнем никакъв резултат. Макар че покойникът имаше доста застрашителен вид, той не реагира на нито един от разтворите, които инжектирахме в широките му вени (навярно неуспехът ни се дължеше и на обстоятелството, че тези препарати бяха приготвени за бели). Ето защо с приближаването на изгрева постъпихме с мъртвия боксьор по същия начин, както постъпвахме с всички други трупове — отнесохме го през полето в гората, недалеч от бедняшкото гробище, и го заровихме в набързо изкопан в замръзналата земя гроб. Изкопът бе доста плитък, ала щеше да свърши работа, както беше станало с предшественика на гигантския чернокож, който внезапно се бе надигнал, надавайки гъргорещи звуци. Накрая, като си светехме със затъмнените фенери, покрихме внимателно гроба с листа и сухи клонки, уверени, че полицаите едва ли ще намерят някакви улики в гъстата гора.

На следващия ден със свито сърце зачаках полицейския обиск, понеже от пациентите си узнахме, че из града се носят слухове за незаконен боксов мач, завършил със смъртта на един от участниците. Хърбърт от своя страна имаше допълнителна причина за безпокойство, защото една от лекарските му визити завърши доста прискърбно. През деня го бяха извикали при една италианка, изпаднала в истерия от обстоятелството, че синът ѝ — петгодишен малчуган — излязъл от къщи рано сутринта и не се върнал за обяд. Жената проявявала доста опасни за болното си сърце симптоми, което не било никак добре за нея; на всичко отгоре според Уест тревогите и притесненията ѝ били напълно неоснователни, понеже детето и преди било изчезвало за известно време от дома си. Италианските селяни обаче са изключително суеверни и здравата наплашили клетата женица, но не с факти, а с ужасни поличби. Вечерта около седем часа тя издъхнала, а обезумелият ѝ от мъка съпруг вдигнал неописуем скандал и дори се опитал да убие Хърбърт, задето не бил успял да спаси половинката му. Той извадил камата си и се нахвърлил върху Уест, като в последния момент приятелите му едва смогнали да го удържат. В края на краищата моят другар все пак съумял да напусне пропития с отчаяние

и ярост дом, макар и под неистов порой от проклетия, обвинения, заплахи и най-цветисти сицилиански ругатни. Явно озверелият от нещастieto субект съвсем забравил за изчезналото си дете, което не се появило вкъщи дори след здрачаване. Някой от приятелите на семейството предложил да организират търсене в гората, но всички били заети с починалата италианка и умопомрачения ѝ съпруг. Нервите на Хърбърт бяха обтегнати до скъсване и той не спираше да се терзае от мисли за полицията и заплашващия го вдовец.

Легнахме си около единайсет, но и двамата не можахме да поспим. Макар и малка, полицията в Болтън е учудващо добра и аз мрачно размишлявах каква ли каша ще се забърка, ако истината за вчерашното произшествие излезе наяве. Това би означавало край на всички наши изследвания плюс съвсем реалната възможност да се озовем зад решетките. Плъзналата из града мътва за незаконния боксов мач никак не ме радваше. След като часовникът удари три след полунощ, луната започна да свети право в очите ми, но аз се обърнах на другата страна, защото се чувствах уморен да стана и да дръпна завесите. Скоро след това дочух как някой блъска по задната ни врата.

Продължих да лежа в някакво вцепенение, докато не се похлопа отново — този път на вратата на спалнята ми. Хърбърт беше по халат и чехли, а в ръцете си държеше револвер и електрическо фенерче. Щом зърнах оръжието, разбрах, че той си мисли не толкова за полицията, колкото за безумния италианец.

— Най-добре да отидем двамата — прошепна ми Уест. — Трябва да проверим кой е. Може пък да е някой пациент — понякога тези глупаци си мислят, че щом е тъмно, задната врата е за предпочитане.

Спуснахме се на пръсти по стълбата, обзети от страх, който хем имаше своите основания, хем се дължеше и на малките часове на нощта. Неизвестният посетител продължаваше да блъска и да драска по вратата. Щом слязохме долу, издърпах внимателно резето и я отворих. Лунните лъчи едва бяха осветили стоящата на верандата фигура, когато Хърбърт направи нещо доста необичайно. Забравяйки, че шумът от гърмежите може да привлече вниманието на съседите и да насочи вниманието на полицейските следователи към нас, той

изстреля всичките шест патрона от барабана на револвера в среднощния ни гост.

Този посетител не беше нито обезумелият от скръб италианец, нито съвестно изпълняващ задълженията си полицаи. На фона на сияещата луна се чернееше уродлив гигантски силует, който можеше да бъде съзрян единствено в кошмарен сън — мастиленочерен демон с изцъклени очи, оплескан със съсирена кръв и с полепнали по гигантското му туловище листа, клонки и спечени буци пръст. В проблясващите си зъби той стискаше нещо белезникаво и продълговато, завършващо с мънички бели пръстчета.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

ВОПЪЛЪТ НА МЪРТВЕЦА

След като чух вопъла на онзи мъртвец, започнах да изпитвам смъртен ужас от доктор Хърбърт Уест, който нарастваше с всяка следваща година. Няма нищо необичайно човек, дочул мъртвешки вик, да изпита боязън — това е събитие, което не се случва често, дори и да вземем предвид по погрешка погребаните живи хора, чиито пронизителни писъци ги спасяват от чудовищна смърт. Аз обаче бях привикнал към работата с трупове и не би трябвало да реагирам по този начин. Бих искал да уточня и че не самият мъртвец, надал зловещия си вопъл, вледени сърцето ми и смрази кръвта ми.

Интересите на Хърбърт Уест, чийто колега, приятел и помощник бях, излизаха далеч от рамките на обичайните за един провинциален лекар. Ето защо след като започнахме частната си практика в Болтън, двамата се нанесохме в една уединена къща, разположена недалеч от бедняшкото гробище. Всъщност единствената всепоглъщаща страст на Уест беше изследването на феномена на живота и смъртта, а главната му цел бе съживяването на мъртъвците с помощта на разтвори, активиращи отново замрелите физиологични и психически процеси. Заради тези зловещи експерименти постоянно имахме нужда от пресни човешки трупове — пресни, защото дори най-незначителният разпад на деликатните мозъчни тъкани причиняваше необратими увреждания на главния мозък, а човешки, понеже в хода на опитите си изяснихме, че за различните биологични видове са нужни различни разтвори. По време на проучванията си изтребихме несметен брой зайци и морски свинчета, но този път ни отведе до задънена улица. Хърбърт все не успяваше да постигне пълен успех, защото мъртъвците, над които експериментирахме, бяха недостатъчно пресни. Трябваха ни тела, които животът е напуснал съвсем скоро; тела с неувредени клетки и тъкани, способни след инжектирането на подходящ препарат да се върнат към онова динамично състояние, известно като „живот“. Отначало се надявахме, че с помощта на

редовно впръскване на специалните ни разтвори ще съумеем да поддържаме вечно това второ, изкуствено съществуване, ала скоро открихме, че препаратите ни не действат на живи обекти. Можехме да ги използваме единствено върху мъртви, но максимално свежи организми.

Уест пристъпи към чудовищните си изследвания в Аркхам още като студент в Медицинския факултет на университета „Мискатоник“. По това време той вече не хранеше никакви съмнения, че животът има изцяло механистична природа. За отминалите оттогава седемнайсет години Хърбърт почти не се промени; остана си същия среден на ръст, винаги гладко избръснат блондин с очила, тих глас и сдържани маниери, и единствено блясъкът на студените му сини очи загатваше за засилващия се с времето фанатизъм на характера му. Двамата с него преживяхме наистина страшни моменти, понеже под въздействието на съживяващите разтвори вкочанените трупове се раздвижваха и нерядко извършваха лишени от смисъл, диви и нечовешки постъпки.

Един от опитните ни образци нададе смразяващ кръвта писък; друг скочи внезапно на крака и ни преби така, че изпаднахме в несвяст, след което започна да сее смърт из града, докато не го затвориха в психиатрична клиника, а трети — отвратително африканско чудовище — се изтръгна от гроба си и ни навести посред нощ, при което се наложи Хърбърт да го застреля. Заради това, че труповете не бяха достатъчно пресни, не ни се удаваше да запалим искрицата на разума в тях, а неволно пробуждахме за живот озверели изверги. Самата мисъл, че най-малко един, а може би и повече от тези кръвожадни изроди са живи, не беше никак приятна и непрестанно ни преследваше, докато най-накрая Уест не изчезна при ужасни обстоятелства. По времето, когато в разположената в сутерена на нашия дом лаборатория отекна вледеняващият сърцето вопъл, стремежът да се сдобие с максимално пресен труп беше взел връх над страха му от преследване, прераснал в истинска мания. Дори ми се струваше, че той хвърля алчни погледи на всеки човек в добро здраве, когото срещаше.

През юли 1910 година щастието най-сетне ни се усмихна. Това лято гостувах на родителите си в Илинойс, а щом се върнах в Болтън, заварих Хърбърт в приповдигнато състояние на духа. Явно му се

удало, съобщи ми развълнувано той, да разреши проблема със съхранението на мъртъвците, прибегвайки до свършено нов метод — изкуствено консервиране. Знаех, че колегата ми се труди над неразработван преди и доста необичаен балсамиращ препарат, ето защо не се изненадах от успеха му, ала докато не ми обясни всички тънкости, не можех да проумея защо изобщо му бе притрябвало това балсамиране, при положение че всички мъртъвци, с които експериментирахме, и бездруго престояваха достатъчно дълго време, докато стигнат до нас. Сега си давам сметка, че Уест е приготвял балсамирация препарат не толкова за настояща, колкото за бъдеща употреба, надявайки се, че съдбата ще ни изпрати пресен, незасегнат от разложението труп, както преди години в Болтън ни подари онзи огромен негър, издъхнал в нелегалния боксов мач. И наистина фортуната се смили над нас — в тайната ни лаборатория се бе появил покойник без никакви признаци на разложение. Хърбърт обаче не се наемаше да предвиди резултатите от съживяването. Понеже този експеримент можеше да отбележи повратен момент в изследванията ни, той бе решил да запази мъртвеца до завръщането ми, за да можем, следвайки неписаната традиция, заедно да наблюдаваме случващото се.

Уест ми разказа откъде се бе взел въпросният труп. Преди две седмици този силен, добре облечен мъж дошъл в Болтън с влака по някакви търговски дела с тъкачната фабрика. Разстоянието от гарата до фабриката обаче се оказало по-голямо, отколкото очаквал непознатият, и когато се спрял пред къщата ни, за да попита за пътя, внезапно получил сърдечен пристъп. Той отказал да вземе предложеното му от Хърбърт лекарство и рухнал бездиханен на верандата ни. Както и можеше да се очаква, колегата ми възприел тази смърт като дар свише. Непознатият джентълмен му казал, че не познава никого в Болтън, а съдържанието на джобовете му свидетелствало, че починалият Робърт Лийвит от Сейнт Луис е неженен и едва ли някой ще тръгне да го издирва.

— Ако експериментът не сполучи — сподели ми Хърбърт Уест, — никой няма да узнае за него. Ще го погребем в гората до бедняшкото гробище, както постъпваме с другите мъртъвци. Успеем ли да го съживим обаче, веднага ще се превърнем в най-знаменитите лекари в човешката история.

Ето защо моят приятел без излишно бавене инжектирал във вените на китката на починалия доза от препаратата, който трябвало да съхрани тялото свежо до момента на пристигането ми. Изглежда Хърбърт не се тревожеше особено от обстоятелството, че причината за внезапната смърт на Робърт Лийвит беше слабото сърце, докато според мен това можеше да постави на карта успеха на цялото начинание. Уест просто вярваше в мечтата си — да разпали в мъртвото тяло искрата на разума, като този път върне към живот не кръвожадно чудовище, а нормален човек.

И тъй, през нощта на 18 юли 1910 година двамата с Хърбърт Уест стояхме в подземната си лаборатория и наблюдавахме внимателно безмълвното бяло тяло, обляно от ослепителната светлина на дъговата лампа. Балсамирацията разтвор бе подействал изненадващо добре — не се забелязваха никакви следи от послесмъртно разложение, въпреки че мъртвецът бе престоял две седмици в сутерена. Не можах да се въздържа и попитах колегата си дали опитният ни образец наистина е мъртъв. Той ме увери чистосърдечно в това и ми напомни, че съживяващият препарат действа само в онези случаи, когато жизнените процеси в организма са угаснали напълно. Щом Хърбърт премина към подготвителния етап на експеримента, бях поразен от необичайната сложност на предварителните стъпки; те бяха толкова различни от процедурите, провеждани от нас преди, че нямаше нищо удивително в обстоятелството, че ми забрани да се докосвам до покойника. Отначало инжектира лекарство в китката му — в непосредствена близост до мястото, където бе впръскал балсамирацията препарат преди две седмици. Това, обясни ми той, се правело, за да се неутрализира действието на препаратата и да се върне организма в изходно положение — в противен случай съживяващият разтвор нямало да подейства. Малко по-късно, когато мъртвешки бледите крайници на непознатия потръпнаха и измениха цвета си, приятелят ми притисна някакъв подобен на възглавница предмет към лицето на покойника и го държа така, докато тялото му не престана да се движи. Сега вече можеше да се пристъпи към съживяването. Пребледнелият от вълнение Уест огледа внимателно абсолютно безжизнения труп и явно остана доволен от видяното. Сетне впръска във вените на лявата

му ръка перфектно изчислена доза от еликсира на живота, приготвена същия следобед с доста по-голяма прецизност от всичките ни досегашни опити. Трудно е да се предаде с думи с какво вълнение ние, затаили дъх, наблюдавахме този максимално свеж екземпляр — първият ни опитен образец, от когото можехме да очаквахме разумна реч, а защо не и разкази за онова, което е зърнал отвъд пределите на недостижимата бездна.

Бидейки материалист, Хърбърт Уест не вярваше в съществуването на така наречената душа. Всички проявления на съзнанието той си обясняваше с процеси от физиологичен и телесен характер, ето защо не очакваше никакви откровения за страшни тайни и невъобразими глъбини, съзрени отвъд преодолимата само в една посока преграда на смъртта. Теоретично и аз съм съгласен с голяма част от възгледите му, но в същото време бях запазил и остатъци от примитивната вяра на своите предци, поради което се взирах в бездиханното тяло пред мен със смесица от тревожно очакване и свръхестествен страх. Освен това не можех да забравя онзи кошмарен вой, проехтял в нощта на първия ни експеримент в изоставения Чапмънов дом в Аркхам.

Скоро забелязах първите признаци на успеха. В мъртвешки бледите бузи пламна едва доловима руменина, която започна постепенно да се разпростира по цялото лице, покрито с необичайно гъста сламеножълта брада. Уест, който държеше китката на мъртвия Робърт Лийвит, ми кимна многозначително и почти в същия миг огледалцето, поставено пред устните на покойника, се замъгли. Сетне по неподвижното до този миг тяло плъзнаха леки мускулни спазми, гърдният му кош взе да се повдига и спуска равномерно, а аз долових потрепване на склопените му клепачи. В следващата секунда те се вдигнаха и срещнах спокойния поглед на живо човешко същество, макар и лишено (навярно само засега) от интелигентност и любопитство.

Поддавайки се на странна фантазия, започнах да нашепвам в порозовяващото ухо въпроси за други светове, споменът за които навярно беше още жив в съзнанието на мъжа, лежащ пред нас. Паническият ужас, който не след дълго ме овладя, ги прогони от паметта ми, ала последния си въпрос не съм забравил и до днес: „Помните ли къде бяхте?“. И сега не мога да кажа дали получих

отговор или не, понеже от добре очертаните устни не се изтръгна нито звук, но в онзи момент бях абсолютно сигурен, че устните на Робърт Лийвит помръднаха безмълвно и успях да разчета по движението им думите „само сега“. Този отговор (ако това наистина е било отговор, а не плод единствено на въображението ми) ми се стори доста неясен, ала отново повтарям — в този миг бях преизпълнен с гордост и вълнение от близостта на великата цел, която ми изглеждаше постигната; нали за първи път от началото на експериментите ни възвърнат към живота човек произнасяше разумна и смислена фраза. Триумфът бе опияняващ — разтворът бе дал изключителни резултати, връщайки на бездиханния труп живота и разума. Възторгът и радостта ми обаче мигновено бяха заменени от парализиращ ужас — и се чувствам длъжен да отбележа, че този ужас се дължеше не на казаното от мъртвеца, а на онова, което прозрях за човека, с когото бях свързал житейската и професионалната си съдба.

Когато нашият опитен екземпляр дойде на себе си, зениците му се разшириха от ужас при спомена за последните мигове от живота му. Той започна отчаяно да размахва ръце и крака в усилията си да напълни дробовете си със свеж въздух и преди да потъне отново — този път завинаги — в небитието, изкрещя думите, които и до ден-днешен отекват в изтерзаното ми съзнание:

— Помощ! Махай се от мен, белокос изрод! Разкарай дяволската си спринцовка от ръката ми!!!

ПЕТА ЧАСТ

УЖАСЪТ ОТ СЕНКИТЕ

За ужасите на световната война се разказват множество потресаващи истории, които така и не са били публикувани било във вестниците, било в книга. От някои от тях ми се завива свят, от други ми прилошава, а от трети ме побиват тръпки и започвам да се озъртам нервно в мрака. Колкото и страховити да са тези истории обаче, те не могат да се сравняват с онзи нечовешки, неведом и неописуем ужас от сенките.

През 1915 година бях назначен като военен лекар с чин младши лейтенант към един канадски полк във Фландрия. Бях един от многото американци, изпреварили правителството си в тази титанична колизия на световете. В интерес на истината обаче се озовах в армията не по своя воля, а заради човека, чийто верен помощник бях — знаменитият бостънски хирург доктор Хърбърт Уест. Да отиде на война, беше негова отколешна мечта и когато такава възможност се появи, той ми нареди да го придружа, без изобщо да се интересува от обстоятелството, че нямах никакво желание да го направя. По това време си имах своите основания да прекратя съвместната ни лекарска практика, защото тя придобиваше все по-тягостни и отблъскващи измерения, и тайно се надявах войната да ни раздели. Ала след като Хърбърт Уест се яви в Отава и благодарение на университетските си връзки получи майорско звание, просто нямаше как да се противопоставя на решението му.

Когато казвам, че доктор Уест мечтаеше да отиде на война, нямам предвид, че е изгарял от желание да воюва или е бил загрижен за съдбата на цивилизацията. През целия си живот той бе една хладна и пресметлива машина с младежко лице и дяволски интелект, скрит зад тази измамна фасада. Хърбърт винаги се отнасяше с насмешка и презрение към редките изблици на патриотизъм и боен дух, проявявани от мен, а негодуванието ми към неутралитета, принуждаващ ни да бездействаме, бе обект на всевъзможни

подигравки от негова страна. Единственото, което го интересуваше сред полята на Фландрия, бяха трупите и за да получи достъп до тях, Уест бе готов дори да облече военна униформа.

Пресните трупе бяха необходими на Уест, защото целият му живот бе посветен на съживяването на мъртвите. Богатите парвенюта, които бързо се наредиха сред пациентите му в Бостън, не подозираха за тази негова страст и може би единственият човек, който знаеше за нея, бях аз — неговият най-близък приятел и верен помощник още от дните, когато и двамата бяхме първокурсници в университета „Мискатоник“. Именно тогава той започна ужасяващата си поредица от експерименти — първо със зайчета и морски свинчета, а после и с човешки трупе, с които се сдобиваше по най-отвратителни начини. Светлокосият ми колега инжектираше във вените им съживяващ разтвор и ако трупите бяха достатъчно пресни, резултатите от опитите бяха доста впечатляващи. Уест дълго време работеше над точната формула, понеже за всеки биологичен вид бе нужен различен препарат. Само споменът за неуспехите му — споменът за отвратителните твари, оживели вследствие на инжектираните във вените им разтвори — бе достатъчен, за да влее в душите и на двамата ни парализиращ страх. И този страх бе напълно основателен, защото поне един или двама от експерименталните ни екземпляри бяха останали живи.

Скоро Уест разбра, че успехът на опитите му зависи от свежестта на използвания материал и именно тогава усвои гнусния и противоестествен занаят на похитител на трупе. През студентските ни години и по-късно, по време на медицинската ни практика в града на фабриките Болтън, се отнасях с благоговение към своя приятел, ала колкото по-дръзки и крайни ставаха експериментите му, толкова по-силно ме разяждаше страхът. Не ми харесваше начина, по който Хърбърт гледаше живите и здрави хора край себе си — досущ като вампир, жаден за девича кръв. После се случи онзи кошмарен инцидент в подземната ни лаборатория, при който разбрах, че човекът, лежащ на операционната маса, е попаднал жив в ръцете на колегата ми. Тогава Уест за първи път успя да провокира рационално мислене у покойник и този успех, макар и купен на чудовищна цена, окончателно го ожесточи и вкамени сърцето му.

За методите, използвани от него през последните пет години, не се решавам да говоря. Не го изоставих само заради страха си от него и това ме направи свидетел на сцени, които човешкият език не е в състояние да опише. Постепенно Хърбърт Уест започна да ми се струва далеч по-ужасяващ от експериментите си и аз си дадох сметка, че нормалното за един учен желание да удължи човешкия живот се е изродило в мрачно и кръвожадно любопитство, в тайна страст към гробищата, разложението и смъртта в най-отвратителните и скверни техни измерения. Любовта му към науката се превърна в жестока и извратена пристрастеност към всичко уродливо и противоестественно. Той невъзмутимо се наслаждаваше на най-гнусните и чудовищни гледки, способни да всеят панически ужас в душата на всеки здравомислещ човек. Зад лицето на бледия интелектуалец сякаш се криеше един перверзен Бодлер^[1] на физическия експеримент.

Опасностите не плашеха Уест и той извършваше съвсем хладнокръвно престъпление след престъпление. След като видя, че човешкият разум може да бъде върнат не само на теория, но и на практика, Хърбърт се хвърли да завоюва нови светове, експериментирайки над съживяването на отделни части от човешкия организъм. Той разви доста дръзки идеи за независимите жизнени свойства на клетките и нервните тъкани, изолирани от естествената си физиологична система. Резултатите не закъсняха — използвайки ембриони на някакво отвратително тропическо влечуго, Хърбърт Уест получи неумираща тъкан, чийто живот се поддържаше с помощта на изкуствено хранене. Той упорито търсеше отговор на два биологични въпроса, които го вълнуваха — първият беше дали е възможно някакво проявление на съзнанието без участието на главния мозък, като резултат единствено от функционирането на гръбначния мозък и няколко нервни центъра, а вторият — съществува ли безплътна, неосезаема връзка между отделните части на някога единния жив организъм. Изследователската работа, необходима за разплитането на тези загадки, изискваше огромно количество прясно накълцана и разчленена човешка плът и това бе основната причина, поради която многоуважаваният доктор Хърбърт Уест отиде на война.

Кошмарното, неописуемо събитие се случи в полунощ, в края на март 1915 година, в една военнополова болница, намираща се недалеч от Сен Елоа. И до днес не мога да се отърся от усещането, че всичко това ми се е присънило в ужасен сън. Бяха отпуснали на Уест помещение в източното крило на подобната на хамбар постройка, което той пригоди за своя лаборатория. Ръководните военни органи се отнасяха благосклонно към него, понеже вярваха, че прочутият бостънски лекар разработва нови методи за лечение на безнадеждно тежки травми и наранявания. Там, заобиколен от покрити със спечена кръв трупове, той се трудеше досущ като касапин, а аз така и не можах да свикна с лекотата, с която майор Хърбърт Уест отсичаше и сортираше различните телесни части. Бих искал да отбележа, че той правеше истински чудеса за пострадалите на фронта войници, ала най-големите му успехи нямаха този публичен и благотворителен характер. От лабораторията му често се разнасяха най-различни звуци, някои от които бяха доста странни дори за тази кървава вакханалия — например револверните изстрели, които бяха нещо обичайно за бойното поле, но едва ли бяха особено уместни за една лечебница. Подложените на съживяване опитни екземпляри не бяха предвидени за продължително съществуване или широка аудитория. Освен човешки тъкани, майор Уест използваше и субстанция, получена от ембриони на влечуги, която бе култивирал с необичаен успех. С помощта на този материал той се надяваше да поддържа живота в отделните части на човешкия организъм и именно над това бе концентрирал всичките си усилия в момента. В тъмните ъгли на лабораторията, над горелката с причудлива форма, изпълняваща ролята на инкубатор, Хърбърт държеше огромен затворен резервоар с клетъчна тъкан от рептилии, която, като се издуваше отвратително и издаваше влажни, премлясащи звуци, растеше с главоломна бързина.

През онази страховита нощ на наше разположение се оказа великолепен екземпляр — труп на здрав като камък и впечатляващо атлетичен млад мъж, притежаващ същевременно и блестящ ум, което свидетелстваше за наличие на чувствителна нервна система. Съдбата му бе погодила зла шега, понеже именно той бе ходатайствал Уест да получи военно звание. Нещо повече — в миналото бе изучавал тайно теорията на реанимацията под ръководството на Хърбърт. Сър Ерик Морланд Клапъм-Лий, майор и кавалер на ордена за безупречна

служба, бе най-добрият хирург в дивизията ни и беше спешно разквартируван в сектор Сен Елоа след известието за тежките боеве, които се водеха тук. Той излетя с аероплан, зад щурвала на който седеше храбрият лейтенант Роналд Хил, ала самолетът бе свален непосредствено над мястото, където трябваше да се приземи. С ужас наблюдавахме падането му. От Хил не остана почти нищо, но трупът на големия хирург почти не бе пострадал, като се изключи полуоткъснатата му глава. Уест огледа алчно тялото на човека, който приживе бе негов приятел и колега, и аз с трепет наблюдавах как отрязва главата му и я постави в дяволския си резервоар с пулсираща тъкан от рептилии, за да я съхрани за по-нататъшни експерименти. Сетне се доближи до вече обезглавения мъртвец, инжектира във вените му прясна кръв, съедини разкъсаните кръвоносни съдове на шията и закърпи ужасната рана с парче чужда кожа, което бе взел от неизвестен покойник в офицерска униформа. Знаех какво цели — да провери дали в това високо организирано тяло няма да се появят никакви признаци на умствената дейност, с която се отличаваше сър Ерик Морланд Клапъм-Лий. По зла ирония на съдбата, безмълвните останки на човека, изучавал някога теорията на реанимацията, сега трябваше да послужат в името на науката.

Пред очите ми и до днес гори ярката картина — под безжизнената светлина на електрическата лампа Хърбърт Уест инжектира съживяващ разтвор в ръката на обезглавения труп. Безсилен съм да опиша детайлите на тази сцена заради духа на безумието, витаещ в това помещение с лепкав от кръв под, осеяно с разчленени крайници от мъртъвци и всевъзможни обрезки човешка плът, където в далечния тъмен ъгъл над потрепващия синкавозеленикав пламък се вареше, пулсираше и бълбукаше гнусното месиво от тъкан на влечуги.

Екземплярът, лежащ на операционната маса, наистина притежаваше превъзходна нервна система. Когато крайниците му започнаха да потръпват, в очите на моя приятел пламна трескав интерес. Според мен той очакваше потвърдението на теорията си, съгласно която съзнанието, разумът и оформящите една личност елементи бяха способни да съществуват независимо от главния мозък. Хърбърт Уест отричаше съществуването на обединяващо, главно начало, наричано „душа“ или „дух“. Той твърдеше, че човек

представлява просто един механизъм, изграден от нежна материя, всяка част от който притежава по-голяма или по-малка самостоятелност. Този блестящ експеримент трябваше да разобличи тайната на живота и да я сведе до равнището на един мит. Скоро по неподвижното тяло пробягаха тръпки и ние с ужас видяхме как то започна бавно да се надига, докато ръцете и краката му конвулсивно потрепваха, подир което обезглавеният труп протегна отчаяно ръка. Никога няма да забравя този жест и убедено твърдя, че той не бе никак случаен. Навярно нервите на майора бяха запомнили последните мигове от живота му, когато се е опитвал отчаяно да се измъкне от кабината на падащия самолет.

Никога не ще узная какво се случи после. Вероятно съм станал жертва на халюцинация, предизвикана от мощната експлозия на немски снаряд, врязал се в сградата, където се намирахме. Взривната вълна се оказа достатъчно силна, за да срути постройката и изпод руините изпълзахме единствено аз и Хърбърт Уест. Преди да изчезне, моят колега обичаше да се връща често към спомена за случилото се и понякога и двамата се питахме: възможно ли е едновременно да получим една и съща халюцинация?

И аз, и Хърбърт сме сигурни, че въпросната халюцинация е имала слухов, а не зрителен характер. Шарейки с ръце, мъртвецът се надигна от операционната маса и в същия миг и двамата чухме нещо, от което косите ни настръхнаха. И най-ужасното не беше нито тембърът на зловещия глас, нито смисълът на онова, което изрече, а неговият източник. Гласът изкрещя: „Скачай, Роналд! За бога, скачай!“, и думите дойдоха от огромния резервоар в ъгъла, където се бяха стаили злокобни черни сенки.

[1] Шарл Бодлер (1821–1867) — френски поет, популяризирал творчеството на Едгар Алън По в Европа, автор на инкриминираната стихосбирка „Цветя на злото“ — Б.пр. ↑

ШЕСТА ЧАСТ

ИМЕТО ИМ Е ЛЕГИОН

Откакто доктор Хърбърт Уест изчезна безследно преди година, бостънската полиция ме разпита неведнъж и дважд. Те предполагаха, че крия нещо и не бих се учудил, ако са ме подозирали и за доста по-сериозни неща. Аз обаче не можех да им кажа истината, понеже така или иначе нямаше да ми повярват. Вероятно им е било известно, че изследванията на Уест са излизали извън общоприетите рамки, ала последната катастрофа, от която и досега не мога да се съвзема, беше толкова потресаваща и чудовищна, че продължавам да се съмнявам в реалността на видяното.

Аз бях най-близкият приятел и предан помощник на Хърбърт Уест. Запознахме се доста отдавна — още като студенти в Медицинския факултет на университета „Мискатоник“ — и оттогава участвах в ужасните му изследвания. Той неуморно се опитваше да усъвършенства разтвора, който инжектираше във вените на покойниците, но за тази цел непрекъснато се нуждаехме от пресни трупове, с които се сдобивахме по отвратителни начини. Експериментите ни често завършваха с ужасни последици — Уест пробуждаше противните късове мъртва плът към сляпо и безмозъчно съществуване — и постепенно стигнахме до идеята, че искрицата на разума може да бъде запалена само в максимално свеж труп, чиито мозъчни клетки не са засегнати от светкавично развиващите се процеси на разпад.

Всъщност именно необходимостта от пресни трупове погуби Уест. Понеже нямаше откъде да се сдобие с тях, един ужасен ден той посегна на живота на напълно здрав, изпълнен със сили човек. Борбата, инжекцията и силният алкалоид превърнаха клетника в идеално консервиран труп. Успехът на експеримента бе впечатляващ, но краткотраен. Уест излезе от него с опустошена, загрубяла душа и алчен взор, който често спираше върху здрави хора с особено чувствителен мозък и нервна система. С течение на времето започнах

да се боя до смърт от своя приятел, понеже забелязах, че нерядко гледа и към мен по този начин. Не мисля, че хората са забелязали тези погледи, но усетиха страха ми, който послужи като извор на нелепи подозрения след изчезването на прочутия бостънски лекар.

Всъщност Уест се боеше доста повече от мен. Заради омерзителните си занятия той бе принуден да води живот на затворник и се плашеше от всяка сянка. Колегата ми се страхуваше както от полицията, така и от злоещите създания, на които бе вдъхнал живот и не бе успял да го отнеме. Обикновено Уест завършваше експериментите си с револверен изстрел, ала на няколко пъти не се оказа достатъчно бърз. Първият ни опитен екземпляр остави на повърхността на гроба си следи от ноктите си, а многоуважаваният декан на Медицинския факултет доктор Алън Халси се превърна в свиреп човекоядец, но бе заловен и затворен в Сефтънската психиатрична клиника, където в продължение на шестнайсет години блъскаше глава в тапицираните стени. За другите оцелели обекти на опитите ни е още по-трудно да се говори; през последните години научните интереси на Уест се изродиха в извратена мания и той насочи цялото си внимание към съживяване на отделни части на човешкото тяло, които понякога присъединяваше към чужда органична тъкан. Постепенно страстта на Уест придоби крайно отблъскваща и уродлива форма, а Световната война, в която и двамата служихме като хирурзи, само задълбочи скверните му интереси.

Когато говоря за страха на Хърбърт Уест от творенията му, бих искал да подчертая сложната природа на тези чувства. Отчасти този страх бе породен от мисълта за съществуването на безименните чудовища, сътворени от него, както и от възможността те да му причинят вреда при определени условия. Обстоятелството, че бяха изчезнали, придаваше допълнителна острота на ситуацията; ако не се брои стръвният човекоядец в болницата за душевноболни, Уест не знаеше нищо за съдбата на креатурите си. Към това се примесваше и един още по-неопределен страх, свързан с фантастичната халюцинация, явила се и на двама ни след един експеримент от 1915 година, когато служихме в канадската армия. В разгара на една от най-ожесточените битки Хърбърт Уест съживи сър Ерик Морланд Клапъм-Лий — наш колега и кавалер на ордена за безупречна служба. Той знаеше за опитите на бостънския доктор и бе способен да ги повтори.

За да проучи възможностите за квази-интелигентни прояви на живот в трупа, моят приятел отреза главата на мъртвеца. Малко преди сградата, където работехме, да бъде срината до основи от немските снаряди, обезглавеното тяло извърши някои осмислени движения. Най-невероятното събитие обаче се заключаваше в това, че и двамата чухме зловещи членоразделни звуци, издавани от отрязаната и поставена в страховит резервоар глава в далечния ъгъл на лабораторията. Нито аз, нито Хърбърт узнахме дали само ние сме оцелели след обстрела и можехме само да гадаем на какво ли е способен обезглавен труп, владеещ изкуството да съживява мъртъвци.

През последните години Хърбърт живееше в разкошна къща близо до едно от най-старите бостънски гробища. Той бе избрал това място изцяло по естетически и символични съображения, понеже по-голямата част от гробовете датираха от колониалния период и, следователно, не представляваха никакъв интерес за учен, експериментиращ върху максимално свежи трупове. В подземната лаборатория, построена тайно от строители чужденци, имаше голяма електрическа пещ, с помощта на която Уест леко и бързо се избавяше от покойниците или отделните части на човешкото тяло, пришити към чужда органична тъкан, като мрачно свидетелство за кошунствените развлечения на собственика на къщата. Докато разкопаваха мазето, работниците се натъкнаха на дъвен подземен проход, който без съмнение отвеждал към старото гробище, но не се съединявал с нито една от известните гробници, понеже бил разположен твърде дълбоко. След поредица от изчисления Уест стигна до заключението, че тунелът отвежда до тайна камера, разположена под криптата на семейство Аверил, последното погребение в която било извършено през 1768 година. Заедно с Хърбърт разгледах проядените от времето влажни стени, открили се под ударите на лопатите и кирките, и вече предвкусах мрачното удоволствие, което ще ни дари разбулването на старинните гробищни тайни, когато за първи път страхът у Уест надделя над любопитството му и моят приятел, обзет от пристъп на душевна слабост, нареди проходът да се зазида. До онази дяволска нощ, когато Хърбърт изчезна вдън земя, стената остана недокосната. Като говоря за слабост, искам да отбележа, че тя засягаше единствено

душевното състояние на Уест и не се проявяваше външно. Той си беше същият както преди — спокоен, сдържан, светлокос и слабоват; зад стъклата на очилата проблясваха същите сини очи и младежкият му облик, независимо от годините и терзаещите го страхове, ни най-малко не се измени. Хърбърт изглеждаше спокоен дори тогава, когато си спомняше за следите от нокти върху онзи гроб в Аркхам и кръвожадното чудовище, гризящо със зъбите си решетките на килията си в Сефтънската психиатрична клиника.

Краят на Хърбърт Уест настъпи една вечер, когато и двамата се намирахме в общия си кабинет. Приятелят ми четеше вестник, разгръщайки лениво страниците, докато не попадна на странно заглавие, което пробуди тлеещия в продължение на шестнайсет години ужас в душата му. В Сефтънската клиника за душевноболни, намираща се на седемдесет-осемдесет километра от Бостън, се случило нещо ужасно и потресаващо. Инцидентът изплашил цялата околност и накарал полицията да вземе крути мерки. Малко преди зазоряване в болничното заведение нахълтали няколко души, чийто предводител разбудил надзирателите. Той имал застрашителния вид на военен и говорел, без да мърда устните си, а гласът му сякаш излизал от голяма черна кутия, която държал в ръцете си. Щом военният пристъпил напред и безизразното му, ослепително красиво лице било осветено от лампите, надзирателят едва се задържал на краката си; това било восьъчна маска с очи от цветно стъкло. Явно този мъж бил преживял някакво чудовищно бедствие. Подире му пристъпал гигант със синкаво лице, чиято половина била разядена от неизвестна болест. Военният поискал ключа от килията, където бил затворен човекоядецът, докаран тук от Аркхам преди шестнайсет години. Когато разбрал, че желанието му няма да бъде изпълнено, предводителят на зловещата сбирщина дал знак на спътниците си и те започнали да раздират с нокти и да разкъсват със зъби всички, които не успели да се спасят с бягство. След като убили зверски четирима санитарии, в края на краищата успели да освободят аркхамския людоед. Малцината оцелели свидетели на произшествието твърдят, че спътниците на мъжа с восьъчното лице действали не като живи хора, а като автомати. Когато

помощта най-накрая дошла, злодеите вече били успели да се скрият, взимайки със себе си кръвожадния човекоядец.

След като прочете това известие, Уест сякаш се вцепени и остана в това състояние чак до полунощ, когато камбанката над входната врата иззвъня. Този звук го хвърли в истеричен ужас и тъй като слугите спяха на горния етаж, аз отидох да отворя вратата. Както казах и на полицаите, на улицата не се виждаше нито карета, нито автомобил, а пред вратата стояха няколко души с извънредно странен вид. Те внесоха в преддверието голяма четвъртита кутия, а един от тях изхриптя с дрезгав глас:

— Пратката е доставена.

Сетне всички излязоха на улицата, а на мен ми хрумна странната мисъл, че се насочват към старото гробище, което се намираше зад къщата ни. Щом затворих вратата след тях, пребледнелият Хърбърт излезе от кабинета и погледна кутията. Тя беше дълга около шейсетина сантиметра, а на капака ѝ бяха изписани пълното име и адресът на Уест. Малко по-надолу се виждаше и друг надпис: „От Ерик Морланд Клапъм-Лий, Сен Елоа, Фландрия“.

Приятелят ми обаче изглеждаше свършено спокоен.

— Това е краят — промълви глухо той. — Дай да сложим край на всичко това... и да изгорим тази гнусна мерзост.

Отнесохме кутията в лабораторията и напъхахме отвратителната пратка в пещта. Не помня много подробности — можете да си представите състоянието, в което се намирах, — ала твърденията, че аз съм изгорил Уест, са гнусна клевета. Просто пъгнахме с общи усилия кутията в пещта, без дори да погледнем дали вътре имаше нещо, подир което затворихме вратичката и включихме тока. От кутията не се раздаде и звук.

Хърбърт пръв забеляза, че от стената на мястото, където се намираше древният проход, е паднала мазилката. Веднага се хвърлих натам, но Уест ме възпря. Тогава забелязах как в стената се появи малък черен отвор, откъдето повя гробищен хлад, а въздухът в лабораторията се изпълни с мирис на разложение. Цареше мъртвешка тишина. Електричеството угасна и едва успях да различа някакви тътрещи се с мъка същества, каквито единствено безумието — или Преизподнята — би могло да роди. Очертанията им бяха човешки, получовешки и плашещо нечовешки и постепенно — камък по камък

— те разграждаха вековната стена. Когато отворието стана достатъчно широко, кошмарните фигури една подир друга проникнаха в лабораторията. Начело на групата им се тътреше военен с восьъчно лице, а веднага след него пристъпяше чудовището с безумен взор, което сграбчи Хърбърт Уест. Приятелят ми не се съпротивляваше и не издаде и звук. Тогава тези скверни твари се нахвърлиха отгоре му и го разкъсаха пред очите ми на парчета, които отнесоха заедно със себе си в отвратителната си подземна обител. Облеченият в униформа на канадски офицер предводител носеше главата на Уест. Тогава забелязах, че в безизразните сини очи на приятеля ми за първи път проблясва някаква емоция.

На сутринта слугите ме намерили, изпаднал в несвяст. От Хърбърт Уест нямало и следа, а в пещта била открита пепел с неизвестен произход. Детективите вече ме разпитваха десетки пъти, но какво мога да им кажа? Те не виждат никаква връзка между инцидента в Сефтънската психиатрична клиника и изчезването на прочутия бостънски лекар, нито пък вярват в съществуването на хората, донесли продълговатата кутия. Разказах им за подземния проход, ала те само ми се изсмяха и ми показаха невредимата стена. Ето защо отсега нататък нямам никакво намерение да им съобщавам каквото и да било. Те ме смятат за умопобъркан или дори за убиец — добре, може и безумец да съм, но даже и така да е, виновни за всичко са проклетите безмълвни мъртъвци.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.